

УДК 378.016:793.31](477)
DOI 10.31494/2412-9208-2022-1-2-252-262

**UPDATING OF THE CONTENT OF TEACHING FOLK-STAGE DANCE
AT HIGH EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF UKRAINE**

**ОБНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ ВИКЛАДАННЯ НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО
ТАНЦЮ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ**

Olena MARTYNYENKO,
Candidate of Pedagogical
Sciences, Associate Professor

ev.mar.len68@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8056-4380>

Ruslan PAVLENKO,
Senior Lecturer

rvpbdp@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-8516-5837>

*Berdiansk State Pedagogical
University,
✉ 4, Schmidt st., Berdiansk,
Zaporizhzhia region, 71100*

Dmytro ILIN,
Ballet artist

diesel.dancer1983@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-7209-2034>

*Kyiv Academic Regional Music
and Drama Theater named after
P. K. Saksagansky,
✉ 1, Klubnyi bystreet, Bila
Tserkva, Kyiv region, 09100*

Олена МАРТИНЕНКО,
кандидат педагогічних наук, доцент

*Бердянський державний
педагогічний університет,
✉ вул. Шмідта, 4, м. Бердянськ,
Запорізька обл., 71100*

Дмитро ІЛЬІН,
артист балету

*Київський академічний обласний
музично-драматичний театр
Імені П.К. Саксаганського,
✉ Клубний провулок, 1, Біла
Церква, Київська обл., 09100*

*Original manuscript received: August 15, 2022
Revised manuscript accepted: September 07, 2022*

ABSTRACT

The article reveals the relevant aspects of the professional training of applicant of the first level of training within the higher education in specialty 024 «Choreography» which have been caused by the beginning of the military action in Ukraine. The publication actualizes the updating of the educational components which are oriented on the formation of readiness of the future choreographers for the teaching Folk-Stage dance within educational institutions of various types. The authors underlined the importance of the determination and highlighting of Ukrainian folk-dancing culture in the content of the discipline «theory and Methods of Teaching Folk-Stage Dance». This also requires the revision of the list of nationalities within this discipline's content.

The research work contains: the analysis of the problem field of the professional education of Bachelors in Choreography which was revealed in the scientific dissertations in 2021. It also contains the analysis of publications on Theory and Methods of Teaching Folk-Stage Dance; analysis of content of syllabuses from different

higher educational institutions. These syllabuses were devoted to the Teaching Folk-Stage Dance as the particular educational component. The article has references on authors of scientific-methodical literature on Ukrainian Folk Choreography, links on video-lectures of prominent masters of Folk Dance from different countries.

The authors described the content component of teaching Ukrainian Folk Dance considering the regional peculiarity and uniqueness of the educational-professional program «Choreography». It is grounded the updating of the content component of teaching students Folk-Stage Dance with the orientation on the exclusion of the cultures of countries-aggressors. The content updating of the Folk-Stage Dance must underline the regional component (analysis and acquaintance with the folk dances of countries-neighbors, acquaintance with the national minorities of Berdiansk region) and cultural Euro-integration of Ukraine (certain countries of the European Union).

The article names forms and methods of teaching Folk-Stage Choreography in the online format, tested by the authors during the educational process. These form and methods proved their effectiveness in professional training of Bachelors in Choreography considering the standard of specialty 024 «Choreography».

The importance of the scientific research is in the relevance of the revealed problem field, understanding and reaction of authors on the educational changes within the martial law in Ukraine, practical significance of the informational material within the professional training of Bachelors in Choreography.

Key words: Bachelor in Choreography, Folk-Stage Dance, Ukrainian Folk Dance, Forms and Methods of teaching.

Якісна фахова підготовка здобувачів вищої освіти є запорукою успішного розвитку будь-якої держави. Стрімкий розвиток освіти в Україні за останні п'ять років говорить про оновлення змісту, форм і методів роботи закладів вищої освіти, перегляд сталих методик викладання, включення в освітній процес таких понять, як студентоцентризм, академічна доброчесність, регіональний аспект, силабус та ін.

Удосконалення професійної підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 024 Хореографія визначено провідними концептуальними положеннями нормативних законодавчих документів: законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Концепцією розвитку освіти України на період 2015-2025 р.р., стандартом вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 024 Хореографія, затвердженого та введеного в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 04.03.2020 р. № 358 [6]. Крім того, фахова підготовка майбутнього спеціаліста має посилатися на стратегію та місію розвитку відповідного закладу вищої освіти, потреби ринку праці і пропозиції роботодавців того чи іншого регіону і, безумовно, урахувати освітні виклики відповідно до вимог сьогодення.

У дисертаційних дослідженнях 2021 року, які розкривали питання фахової підготовки майбутніх фахівців хореографічної галузі, ученими було наголошено на важливості осучаснення фахової підготовки здобувачів вищої освіти, модернізації освітньо-професійних програм задля вирішення актуальних освітніх питань. Дослідники торкалися розкриття різних проблем фахової підготовки хореографів, і майже кожний наголошував на важливості вирішення завдань національного виховання майбутніх фахівців, що пов'язано з проблематикою цього

дослідження: Т. Благова «Розвиток хореографічної освіти в Україні в 20-початку 21 століття», Н. Добролюбова «Формування готовності майбутніх викладачів хореографії до застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності», Чжан Юй «Методика засвоєння національних мистецьких традицій у процесі фахової підготовки майбутніх вчителів музики і хореографії», Л. Сало «Професійна підготовка фахівців з хореографії в університетах США», С. Твердохліб «Формування інтерпретаційної компетентності майбутніх учителів хореографії в процесі фахової підготовки».

У докторській дисертації Т. Благової зазначено, що «хореографічна освіта в Україні як складник освіти мистецького профілю є багатофункціональним діалектичним процесом, динаміка якого відбувалася впродовж визначеного історичного періоду в розмаїтті організаційних форм і мала ознаки і неперервності, і дискретності. Хвилеподібність її поступу підтверджується виникненням на кожному із етапів реформаційних змін певних культурно-мистецьких течій, новаторських концепцій. Хореографічно-педагогічних ідей, які поступово трансформувалися й утверджувалися в освітні парадигми теорії і практики професійної хореографічної підготовки, виокремлювалися в цілісні авторські хореографічні школи або зникали» [1 : 3-4]. Саме зараз відповідно до умов воєнного часу перед ЗВО України постала нагальна проблема перегляду змісту освітньо-професійних програм, пошуку та апробації новітніх форм і методів роботи, донесення до педагогів-практиків (керівників хореографічних колективів, учителів хореографії) нового досвіду навчання хореографії. Усі, хто причетний до освітнього процесу, мають по-новому вчити і вчитися, зберігати й адаптувати до нових умов найкращі напрацювання з теорії, методики і практики хореографії.

В умовах сьогодення актуальності набуває питання перегляду змістовної складової навчання народно-сценічного танцю в освітньому процесі всіх освітніх установ України (дошкільних, шкільних, позашкільних, вищих). Важливість цього питання була підкреслена на багатьох науково-практичних конференціях, проведених закладами вищої освіти з початку повномасштабного військового вторгнення в Україну (II Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція (з міжнародною участю) «Мистецтво танцю і хореографічна освіта: досвід, тенденції, перспективи» (29.04.2022 р., м. Київ), IX Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти» (22.04.2022 р., м. Умань); Всеукраїнська міждисциплінарна відкрита лекція/практикум «Мистецтво. Війна. Ми» на тему «Сучасні орієнтири навчання хореографії здобувачів позашкільної освіти різного віку») та ін. Спікери наголошували на виокремленні українського народно-сценічного танцю як обов'язкової освітньої компоненти в змісті ОПП за спеціальністю 024 Хореографія, вилученні танцювальних культур країн агресорів зі змісту навчальної дисципліни «Теорія і методика навчання (викладання) народно-сценічного танцю».

Мета публікації – визначити та обґрунтувати доцільність оновлення змістовної складової викладання народно-сценічного під час фахової підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 024 Хореографія в Бердянському державному педагогічному університеті.

Завдання дослідження полягають у визначенні та обґрунтуванні змісту викладання українського народного танцю в ЗВО як окремої освітньої компоненти; перегляду змістовної складової викладання народно-сценічного танцю відповідно до останніх подій в Україні; окресленні дієвих форм і методів роботи зі здобувачами вищої освіти в умовах онлайн-навчання.

Методологія дослідження зорієнтована на теоретичний (наукова аналітика досліджень з окресленої проблеми) і методологічний (аналіз, розробка, обґрунтування змісту фахової підготовки бакалаврів хореографії) концепти з урахуванням культурологічного, парадигмального, аксіологічного та персонологічного підходів.

З огляду на освітні зміни та останні події, які відбуваються в Україні з 24 лютого 2022 року, робоча група ОПП «Хореографія» БДПУ переглянула її зміст і внесла корективи щодо викладання народно-сценічного танцю [5]. У нову редакцію програми було додано освітню компоненту «Теорія і методика викладання українського народно-сценічного танцю» (17 кредитів) і передбачено її вивчення протягом усього періоду навчання здобувачів за першим рівнем вищої освіти. Зауважимо, що в попередніх редакціях цієї ОПП вивчення українського народного танцю було включено в зміст ОК «Теорія і методика викладання народно-сценічного танцю» [5]. Цілком доречним є висловлювання І. Легкої, що «природно, перше місце у кожного народу посідає його рідний танець, включений у програму навчання майбутнього танцівника в більшому обсязі, ніж інші» [3].

Зазначимо, що українська народна хореографія має ґрунтовне теоретико-методичне підґрунтя. Авторами книжок є провідні теоретики та практики українського народного танцю, фольклористи, етнографи: В. Авраменко, К. Василенко, В. Верховинець, В. Гнатюк, Г. Григор'єв, Г. Боримська, Є. Зайцев, І. Антипова, А. Гуменюк, Б. Колногузенко, П. Чубинський, В. Шухевич, В. Купленник та ін.

Регіональний компонент української танцювальної культури окреслено в працях М. Полятикіна (2008), І. Аксьонової (2007), Б. Стасько (2004, 2009, 2010), Я. Чуперчука (1972), К. Балог (1998), В. Чміля (2011, 2013), М. Пупченко (2007), І. Антипова (1971), Р. Герасимчука (2008), М. Годовського (2002) та ін. Крім того, ми маємо зразки української народної хореографії, створені видатними балетмейстерами, керівниками ансамблів народного танцю різних регіонів України: Д. Ластівкою, Я. Чуперчуком, П. Вірським, М. Вантухом, К. Балог, А. Кривошижою, Г. Клоковим, Р. Малиновським, В. Данічкіним, В. Глушковим та ін.

Останнім часом опубліковано навчально-методичну літературу з української народної хореографії для навчання здобувачів вищої освіти: «Історія українського народного танцю» (А. Козирева, Л. Бурлей, 2020)

«Теорія та методика викладання українського народного танцю (Т. Повалій, 2015), «Танцювальні композиції та етюди українських народних танців (С. Зубатов 2021), «Методика викладання українського народного танцю» (С. Зубатов, 2017), «Хореографічне мистецтво України (М. Неофіта, 2020) та ін.

Отже, унікальне теоретично-методичне підґрунтя дозволяє якісно підходити до викладання українського народно-сценічного танцю, спираючись на здобутки теоретиків і практиків українського танцювального мистецтва, зберігаючи його першооснову та орієнтуючись на вимоги сьогодення.

Вважаємо, що викладання українського народно-сценічного танцю в ЗВО має передбачати формування основних професійних компетентностей майбутніх бакалаврів хореографії (виконавської, методичної, педагогічної, дослідницької) і мати на меті формування фахової готовності до застосування набутих компетентностей у професійній діяльності відповідно до окреслених завдань та умов праці, дотриманні правил академічної доброчесності, виконавської, педагогічної та балетмейстерської етики.

На нашу думку, змістовна складова має включати загальні теоретичні знання про український народний танець як вид мистецтва хореографії; композиційну та лексичну основу української народної хореографії; джерела та шляхи розвитку українського народного хореографічного мистецтва; вплив географічних, історичних і соціальних умов життя людей на розвиток українського народного танцю; роль видатних хореографів, науковців минулого й сьогодення в становленні та розвитку вітчизняної школи хореографічного мистецтва. Студенти мають знати оперувати термінологією українського народно-сценічного танцю, знати види тренувальних вправ і принципи їх комбінування, структуру та зміст заняття українського народно-сценічного танцю.

У процесі практичних занять майбутні фахівці мають засвоїти тренувальні вправи біля опори та на середині зали із застосуванням лексичної основи того чи іншого регіону України, уміти виконувати танцювальні етюди й окремі українські народні танці, визначені в програмі.

Кількість кредитів на вивчення українського народного танцю дозволяє поступово ознайомлювати здобувачів освіти з танцювальною культурою всіх локальних регіонів України: Центральної України, Слобожанщини, Буковини, Поділля, Полісся, Волині, Гуцульщини, Закарпаття. Під час вивчення танцювальної культури того чи іншого регіону доцільно надавати його загальну характеристику, ознайомлювати з лексичним матеріалом, видами танців, особливістю костюмів і музичного супроводу, відомими носіями культурних надбань (майстрами народного танцю і провідними самодіяльними і професійними колективами) цього регіону.

Важливого значення в змісті викладання українського народного танцю займає регіональний компонент. У зв'язку з цим у програму ОК «Теорія і методика викладання українського народно-сценічного танцю»

БДПУ включено вивчення танцювальної культури Запорізького краю. Основним підґрунтям для цього є творчі доробки хореографо-фольклориста З.Сизоненка і навчально-методичний посібник В. Чміля «Танці Запорізького краю в обробці З. Сизоненка» [7]. Зазначимо, що науково-педагогічні працівники кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін (О. Мартиненко, Р. Павленко, О. Смолка) розробили навчальний посібник «Танцювальна скарбничка Запорізького краю», у якому надано зразки запису хоріводів і побутових танців (за З. Сизоненком), музичний супровід до танців (нотний матеріал), зразки костюмів Запорізького краю, приклади тематично-пізнавальних занять з української хореографії для дітей молодшого шкільного віку й експериментальну навчальну програму з хореографії, урахувачи регіональний компонент. Особливістю цього посібника є наявність відеозразків танців Запорізького краю, розібраних і записаних здобувачами вищої освіти спеціальності «Хореографія» БДПУ.

Характерною особливістю ОПП «Хореографія» БДПУ є синергійний розвиток виконавської, балетмейстерської, методичної компетентностей з акцентом на поглиблення викладацької майстерності хореографа через посилення педагогічної складової професійної підготовки майбутніх фахівців, що відповідає потребам регіонального ринку праці [5]. Тому, у зміст програми по вивченню українського народно-сценічного танцю було включено модулі, які стосуються специфіки викладання українського народного танцю в хореографічному колективі. Передбачено ознайомлення студентів з метою, завданнями та змістом роботи хореографічного колективу народного танцю, аналіз хореографічних програм з народно-сценічного (українського) танцю, зразків хореографічних занять, моделювання конспекту заняття з українського народного танцю та його проведення зі студентами свого курсу або учасниками танцювального колективу (лабораторний метод).

Зазначимо, що в ЗВО існують авторські навчальні дисципліни щодо викладання українського танцю в закладах позашкільної освіти. Так, Т. Благова розробила навчальну дисципліну для здобувачів другого рівня вищої освіти «Український народно-сценічний танець в хореографічних колективах», метою якої є ознайомлення студентів зі специфікою становлення й основними тенденціями розвитку українського народно-сценічного танцю в діяльності професійних і аматорських хореографічних колективів України. Авторкою окреслено очікувані результати навчання з дисципліни: знати особливості генези й розвитку народно-сценічного танцю в Україні в різноманітті жанрів і форм; володіти понятійно-термінологічним апаратом з освітньої компоненти; знати основні етапи професіоналізації української народно-сценічної хореографії; здійснювати аналіз діяльності професійних та аматорських хореографічних колективів ХХ ст. з розвитку українського народно-сценічного танцю; володіти методикою творчого аналізу хореографічних творів хореографічних колективів України; аналізувати мистецько-педагогічну спадщину відомих українських балетмейстерів ХХ ст. та ін.[1 : 579].

Загалом аналіз робочих програм і силабусів з вивчення українського народно-сценічного танцю різних ЗВО (Прикарпатський університет імені Василя Стефаника, Львівський національний університет імені Івана Франка, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв) дозволяє зробити висновок, що вивчення здобувачами вищої освіти дисципліни підпорядковане схожим методам навчання та дозволяє охопити різні танцювальні регіони України, що забезпечить оволодіння необхідними фаховими компетентностями і вмінням застосовувати їх у майбутній професійній діяльності. Незначною відмінністю є порядок вивчення регіонів, що загалом не впливає на результат професійного становлення бакалавра хореографії.

Ознайомлення здобувачів освіти з танцювальними культурами інших народів має велике значення в фаховій підготовці хореографа. Так, упродовж березня-травня 2022 року було проведено Всеукраїнський міждисциплінарний лекторій/практикум «Мистецтво. Війна. Ми», у рамках якого були прочитані лекції відомих теоретиків і практиків з народно-сценічного танцю різних країн: В. Вітківського «Українські історичні козацькі танці», І. Бенкевича «Специфіка хореографічного мистецтва Республіки Молдова: освітня програма – «Педагогічні науки», Каха Читаїа «Регіональні особливості народної хореографії Грузії», М. Шютіва «Танці етнічних та національних меншин Закарпаття», М. Багдадішвілі «Грузинський танцювальний фольклор» [4].

Аналіз наукових досліджень з проблематики викладання народно-сценічного танцю в Україні свідчить про те, що вчені здебільшого розкривали загальні аспекти застосування народно-сценічного танцю у фаховій підготовці студентів-хореографів: І. Легка висвітлювала питання методики викладання народно-сценічного танцю у вищих навчальних закладах (2012), А. Максименко розкривав питання становлення народно-сценічного танцю в системі хореографічної та педагогічної освіти (2010), Н. Лісовська та Ю. Петрова розглядали особливості національного виховання студентської молоді засобами народно-сценічного танцю (2012), Л. Пригода вивчала використання інноваційних технологій в процесі вивчення дисципліни «Народно-сценічний танець» (2019), Р. Гузій наголошував на специфіці роботи концертмейстера на уроках народно-сценічного танцю (2019), С. Куценко досліджував інеркультурний потенціал народно-сценічного танцю в освітньому процесі ЗВО (2019), Л. Козинко визначала особливості викладання народно-сценічного танцю у закладах вищої освіти фізичного виховання та спорту (2021) тощо. Однак питання обґрунтування змістовної складової щодо вивчення певних національностей за тією чи іншою програмою в дослідженнях не розглядалося.

Аналіз навчальних програм і силабусів з викладання народно-сценічного танцю інших ЗВО України показав, що їх зміст містить ознайомлення з танцювальними культурами різних країн світу. Так, наприклад, в Київському університеті ім. Бориса Грінченка здобувачі знайомляться з хореографічною культурою України, Молдови, Польщі,

країн Балтії, Угорщини, Іспанії, Італії, Мексики, Ірландії та ін. У Криворізькому державному педагогічному університеті зміст навчальної програми включає вивчення культур таких національностей, як Болгарія, Грузія, Іспанія, Італія, Греція, Таджикистан, Польща, Угорщина та ін. Отже, кожний заклад вищої освіти визначає перелік національностей відповідно до мети та змісту ОПП.

На вивчення освітньої компоненти «Теорія і методика викладання народно-сценічного танцю» за новою редакцією ОПП «Хореографія» (2022) БДПУ виділено 11 кредитів. Змістова складова цієї освітньої компоненти була оновлена з орієнтацією на вилучення танцювальних культур країн-агресорів та побудована на основі регіонального компонента (ознайомлення з народними танцями країн-сусідів і національних меншин Бердянщини, культурної євроінтеграції України (окремі країни Євросоюзу). У зв'язку з цим до програми включено вивчення хореографічних культур таких країн, як Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія, Молдавія, Грузія, Туреччина, Греція, Ізраїль, Болгарія, Вірменія.

Доцільно зробити акцент на тому, що змістова складова освітніх компонентів, які відповідають за викладання народно-сценічного танцю за ОПП «Хореографія» (28 кредитів), цілком зорієнтована на отримання підсумкових результатів, які корелюються зі стандартом вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 024 «Хореографія» [6]. Відповідно до цього під час освітнього процесу доцільно обирати такі форми і методи навчання, які будуть сприяти якісному формуванню загальних та професійних компетентностей, окреслених у навчальних програмах.

У рамках онлайн-навчання особливої значущості набуває застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Так, Н. Добролюбова наголошує, що «важливим показником підготовленості сучасних фахівців, зокрема викладачів хореографії, є професійна готовність, сформованість якої характеризується здатністю розв'язувати складні освітньо-професійні завдання та швидко адаптуватися до особливостей професійної діяльності завдяки впровадженню ІКТ, які дозволяють ефективно і творчо працювати, розширюють доступ до інформації та оптимізують освітній процес» [2 : 17].

Практичний досвід викладання народно-сценічного танцю в умовах онлайн-навчання в БДПУ дозволяє окреслити результативні форми та методи роботи, які дозволяють сформувати відповідні результати навчання: лекції проблемного характеру (лекція з помилками, лекція у питаннях і відповідях); гостьові лекції із запрошенням практиків (хореографів, психологів, робітників позашкільної установи); бінарні лекції (аккомпаніатор, викладач хореографії, майстри з народознавства, керівники ансамблів народного танцю, балетмейстери); практичні заняття (тренінги, практичні заняття із застосуванням фрагментарного спостереження за роботою хореографа з дітьми або самостійне проведення окремих форм роботи з дітьми в умовах реального часу, заняття-вікторина, заняття-науковий батл, заняття із застосуванням

методичного лото, тести на платформі Ментімет); самостійна робота (командні тематичні хореографічні відеопроєкти; відеопрезентація літератури «Жива бібліотека»; перегляд і написання відгуку на лекції Всеукраїнського міждисциплінарного лекторію/практикуму «Мистецтво. Війна. Ми», написання наукових тез).

Важливого значення в процесі фахової підготовки бакалавра хореографії набуває практичний компонент освітньої програми. За ОПП «Хореографія» БДПУ передбачено 24 кредити на проходження здобувачами різних видів практики. За пропозицією стейкхолдерів у 2020 році в зміст ОПП було включено проходження виробничої практики в ансамблях народно-сценічного танцю. Цей вид практики має на меті формування в здобувачів цілісного уявлення про особливості роботи клубних установ культури державної або комунальної форми власності, закріплення та поглиблення теоретичних знань і практичних умінь, отриманих студентами в процесі вивчення дисциплін хореографічного циклу, формування навичок роботи педагога та балетмейстера ансамблю народного танцю [5].

Висновок. Заклади вищої освіти мають забезпечувати якісну фахову підготовку спеціалістів нової формації, здатних працювати в непередбачуваних умовах. Процес оновлення освітніх програм має бути постійним і зорієнтованим на освітні виклики, соціальні потреби, умови викладання та навчання. Важливим є пошук, апробація, аналіз, оприлюднення результативного освітнього інструментарію і технологій навчання через зворотній зв'язок із роботодавцями та фахівцями-практиками. Освітній фронт України має працювати на результат задля майбутнього нації.

Література

1. Благова Т. О. Розвиток хореографічної освіти в Україні (XX – початок XXI століття) : дис...д-ра пед. наук : 13.00.04. Полтава, 2021. 595 с.
2. Добролюбова Н. В. Формування готовності майбутніх викладачів хореографії до застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності : дис...канд. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2021. 288 с.
3. Легка І. П. До проблеми методики викладання народно-сценічного танцю у вищих навчальних закладах. *Актуальні питання культурології*: альм. наук. т-ва «Афіна» каф. культурології. Вип. 12. Рівне, 2012. С. 237-242.
4. Новини – Факультет культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка. URL: <https://kultart.lnu.edu.ua/news> (дата звернення 14.08.2022).
5. Офіційний сайт кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін БДПУ. Хореографія. URL : <https://bdpu.org.ua/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-muz/osvitni-prohramy/khoreohrafiia/> (дата звернення 14.08.2022).
6. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 024 «Хореографія» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Київ: Міністерство освіти і науки України, 2020. 19 с. URL : <https://v.gd/kUwxY4> (дата звернення 10.08.2022).
7. Чміль В. А. Танці Запорізького краю в обробці З. Сизоненка. Мелітополь : ПП Скребеико П. В., 2011. 340 с.

References

1. Blahova, T. O. (2021). *Rozvytok khoreohrafichnoi osvity v Ukraini (XX – pochatok XXI stolittia)* [Development of choreographic education in Ukraine (20th - early 21st century)] : dys...d-ra ped. nauk : 13.00.04. Poltava. [in Ukrainian].
2. Dobroliubova, N. V. (2021). *Formuvannia hotovnosti maibutnikh vykladachiv khoreohrafiï do zastosuvannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u profesiinii diialnosti* [Formation of the readiness of future teachers of choreography to use information and communication technologies in their professional activities] : dys...kand. ped. nauk : 13.00.04. Kharkiv. [in Ukrainian].
3. Lehka I. P. (2012). *Do problemy metodyky vykladannia narodno-stsenichnogo tantsiu u vyshchyykh navchalnykh zakladakh* [To the problem of methods of teaching folk and stage dance in higher educational institutions]. Aktualni pytannia kulturolohii: alm. nauk. t-va «Afina» kaf. kulturolohii – Current issues of cultural studies: Alm. of science t-va «Athena» caf. cultural studies. Rivne, vyp.12, 237-242. [in Ukrainian].
4. *Novyny – Fakultet kultury i mystetstv Lvivskoho natsionalnogo universytetu imeni Ivana Franka* [News – Faculty of Culture and Arts of the Ivan Franko National University of Lviv]. Available at: <https://kultart.lnu.edu.ua/news> [in Ukrainian].
5. *Ofitsiyni sait kafedry teorii ta metodyky navchannia mystetskykh dystsyplin BDPU. Khoreohrafiia* [The official website of the department of theory and teaching methods of artistic disciplines of the BSPU. Choreography]. Available at: <https://bdpu.org.ua/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-muz/osvitni-prohramy/khoreohrafiia/> [in Ukrainian].
6. Standart vyshchoi osvity Ukrainy za spetsialnistiu 024 «Khoreohrafiia» haluzi znan 02 «Kultura i mystetstvo» dla pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity (2020). [Standard of higher education of Ukraine in specialty 024 «Choreography» field of knowledge 02 «Culture and art» for the first (bachelor's) level of higher education]. Kyiv : Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. Available at: <https://v.gd/kUwxY4> [in Ukrainian].
7. Chmil, V. A. (2011). *Tantsi Zaporizkoho kraiu v obrobsi Z. Syzonenka* [Dances of the Zaporizhzhya region, edited by Z. Syzonenko]. Melitopol : PP Skrebeiko P. V. [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

У статті окреслено актуальні аспекти фахової підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 024 Хореографія, які виникли з початком воєнних дій в Україні. Публікація актуалізує питання оновлення освітніх компонентів, які спрямовані на формування готовності майбутніх хореографів до викладання народно-сценічного танцю в освітніх установах різного типу. Авторами наголошено на важливості виокремлення української народної танцювальної культури зі змісту дисципліни «Теорія та методика викладання народно-сценічного танцю» та перегляді переліку хореографічних культур інших національностей в її змісті.

Робота містить аналіз проблематики професійної освіти бакалаврів хореографії, розкритої науковцями в дисертаційних дослідженнях 2021 року, публікацій з теорії та методики викладання народно-сценічного танцю, змістової складової силабусів різних закладів вищої освіти з викладання українського та народно-сценічного танцю як окремих освітніх компонент. У статті є посилання на авторіе навчально-методичної літератури з української народної хореографії, відеоекції від провідних майстрів народного танцю різних країн.

Авторами описано змістову складову викладання українського народно-сценічного танцю з огляду на регіональну особливість та унікальність освітньо-професійної програми «Хореографія», обґрунтовано оновлення змістової складової навчання студентів народно-сценічному танцю з

орієнтацією на вилучення танцювальних культур країн-агресорів та акцентом на регіональний компонент (ознайомлення з народними танцями країн-сусідів, національних меншин Бердянщини) й культурну євроінтеграцію України (окремі країни Євросоюзу).

У статті названо форми і методи викладання народно-сценічної хореографії в онлайн-форматі, які були апробовані авторами статті під час освітнього процесу і показали результативність фахової підготовки бакалаврів хореографії відповідно до стандарту спеціальності 024 Хореографія.

Важливим у статті є актуальність окресленої проблематики, розуміння та реагування її авторів на освітні зміни в умовах воєнного стану в Україні, практична значущість інформаційного матеріалу у фаховій підготовці бакалаврів хореографії.

Key words: бакалавр хореографії, народно-сценічний танець, український народний танець, форми і методи викладання.